പന്ത്രണ്ടാം സ്കന്ദം ആരംഭം

അസംസ്കൃതാ: ക്രിയാഹീനാ രജസാ തമസാ*ff*വൃതാ:
പ്രജാസ്തേ ഭക്ഷയിഷ്യന്തി മ്ലേഛാ രാജന്യരൂപിണ: (12-1-42)
തന്നാഥാസ്തേ ജനപദാസ്തച്ഛീലാചാരവാദിന:
അന്യോന്യതോ രാജഭിശ്ച ക്ഷയം യാസ്യന്തി പീഡിതാ: (12-1-43)

പരീക്ഷിത്ത് ചോദിച്ചു:
ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ തിരോധാനത്തിനുശേഷം ആരാണ് ഭൂമിയെ ഭരിച്ചത്?

ശുകമുനി തുടർന്നു:
പ്രദ്യോതനൻമാർ എന്നറിയപ്പെടുന്ന അഞ്ചു രാജാക്കൻമാരുള്ള ഒരു രാജവംശം നൂറ്റിമുപ്പത്തിയെഴുവർഷം ഭരണം നടത്തും. അടുത്തതായി ശിശുനാഗവംശം മുന്നൂറ്റിഅറുപതുവർഷം ഭരിക്കുന്നതാണ്. ശിശുനാഗൻമാരിൽ അവസാനത്തെ കണ്ണിയായി മഹാനന്ദിയുടെ മകൻ മഹാപദ്മൻ ശൂദ്രസ്ത്രീയിൽ ജനിക്കും. മഹാപദ്മനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻമാരും ഒരുനൂറുകൊല്ലം ഭരണത്തിലുണ്ടാവും. ഇതാണ് നന്ദവംശം. രാജാവേ, താങ്കളുടെ ജനനംമുതൽ നന്ദവംശത്തിന്റെ കിരീടധാരണംവരെ ആയിരത്തിഒരുനൂറ്റിപതിനഞ്ചു കൊല്ലമെടുക്കും. നന്ദവംശത്തിന്റെ അവസാനം ചാണക്യൻ മുഖാന്തിരമായിരിക്കും. അദ്ദേഹം ചന്ദ്രഗുപ്ത മൌര്യനെ രാജാവാക്കി വാഴിക്കും. മൗര്യൻമാർ നൂറ്റിമുപ്പത്തിയേഴുകൊല്ലം ഭരണത്തിലുണ്ടാവും. പുഷ്യാമിത്രശുങ്കൻ എന്ന സൈന്യാധിപൻ ബ്രഹദ്രതമൗര്യനെ വധിച്ച് ശുങ്കവംശം സ്ഥാപിക്കും. അതിലെ പത്തു രാജാക്കൻമാർ, നൂറു കൊല്ലത്തോളം ഭൂമിയെ ഭരിക്കും. ദുർമ്മാർഗ്ഗിയായ ദേവഭൂതിയെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മന്ത്രിയായ വാസുദേവൻ വധിക്കുകയും കണ്വവംശം സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്യും. അവർ മുന്നൂറ്റിനാൽപ്പത്തിയഞ്ചു കൊല്ലം ഭരണം നടത്തും. കണ്വവംശത്തിലെ അവസാനത്തെ രാജാവായ സുഷർമനെ ഭൃത്യനായ ബലി വധിക്കും. ബലിയും പിൻതലമുറക്കാരുമായ മുപ്പതോളം പേർ നാനൂറ്റിയൻപത്തിയാറു കൊല്ലം ഭരണമേൽക്കും.

പിന്നീട് ഏഴ് ആഭീരരാജാക്കൻമാർ, പത്ത് ഗർദഭീകർ, പതിനാറ് കനകൻമാർ, എട്ട് യവനൻമാർ, പതിനാല് തുരുഷ്കകാൻമാർ, പത്ത് ഗുരുന്തൻമാർ, പതിനൊന്ന് മൗനാൻമാർ, തുടങ്ങിയവരാണ് ആയിരത്തിമുന്നൂറ്റി തൊണ്ണൂറ്റിഒൻപത്കൊല്ലം ഭരണം നടത്തുക. ഇവർക്കു ശേഷം നൂറ്റിയാറുകൊല്ലം ഭൂതാനന്ദനും പിൻതലമുറക്കാരും, അതിനുശേഷം ബാഹ്ലികൻ, പുഷ്പമിത്രൻ, ദുർമിത്രൻ, എന്നിവരും ഭൂമിയെ ഭരിക്കും. ദുർമതിയായ പുരാഞ്ജയൻ(രണ്ടാമൻ) തന്റെ പ്രജകളെയെല്ലാം മ്ലേഛമാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് മതം മാറ്റും. ക്ഷത്രിയരെ ഒന്നടങ്കം നശിപ്പിച്ച് പദ്മാവതി നഗരത്തിൽ നിന്നും ഭരണം നടത്തും. ഗംഗ മുതൽ പ്രയാഗവരെയുള്ള സ്ഥലമാണ് പദ്മാവതി. ശൂദ്രൻമാരും അധ:പതിച്ച ബ്രാഹ്മണരും അധാർമ്മികളായ മറ്റുള്ളവരുമായിരിക്കും സിന്ധുനദീതടവും, ചന്ദ്രഭാഗവും കാശ്മീരിന്റെ ഭാഗങ്ങളും ഭരിക്കുക. രാജാക്കൻമാർ സ്ത്രീകളെയും, പശുക്കളെയും, കുട്ടികളെയും ബ്രാഹ്മണരേയും കൊന്ന് രാക്ഷസീയമായി ജീവിതചര്യ കൈകൊള്ളും. ധർമ്മത്തിൽ നിന്നകന്ന് രാജസീകവും താമസീകവും മാത്രമായ കർമ്മങ്ങളോടെ, സ്വന്തം ആൾക്കാരെപ്പോലും അവർ അടിമകളാക്കി ദ്രോഹിക്കും. പ്രജകളും അവരുടെ രാജാവിന്റെ മാർഗ്ഗം പിന്തുടർന്ന് പരസ്പരം ചൂഷണം ചെയ്ത് പരസ്പരം മൽസരിച്ച് സർവ്വനാശത്തിലേക്ക് സ്വയം നയിക്കും. ആരൊരുവൻ സ്വശരീരത്തിനായി മറ്റുള്ളവരെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നുവോ അവൻ സ്വന്തം നൻമയെപ്പറ്റി അറിവില്ലാത്തവനത്രെ. ഭൂമിയെ ഭരിക്കാൻ യോഗ്യതയുണ്ടായിരുന്ന മഹാരാജാക്കൻമാർ കാലയവനികയ്ക്കുള്ളിൽ മറഞ്ഞു. അവരുടെ പേരുകൾ മാത്രം കഥകളിൽ ഇന്നും പ്രതിപാദിക്കപ്പെടുന്നു, അത്രമാത്രം.

**വിത്തമേവ കലൌ നൃണാം ജൻമാചാരഗുണോദയ
ധർമ്മന്യായവ്യവസ്ഥായാം കാരണം ബലമേവ ഹി (12-2-2)
ദാമ്പത്യേf ഭീരുചിർഹേതുർമ്മായൈവ വ്യാവഹാരികേ
സ്ത്രീത്വേ പുംസ്ത്വേ ച ഹി രതിർവ്വിപ്രത്വേ സൂത്രമേവഹി (12-2-3)
ശംഭള ഗ്രാമമുഖ്യസ്യ ബ്രാഹ്മണസ്യ മഹാത്മന:
ഭവനേ വിഷ്ണുയശസ: കൽക്കി: പ്രാദുർഭവിഷ്യതി (12-2-18)**

ശുകമുനി തുടർന്നു:
ഭഗവാൻ കൃഷ്ണൻ ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞതോടെ കലിയുഗം ആരംഭിച്ചു. ഈ യുഗത്തിൽ ദിനംദിനം ധർമ്മം അധ:പതിക്കും. അതോടൊപ്പം മനുഷ്യൻെറ ആയുസ്സും, ശക്തിയും, ആരോഗ്യവും കുറഞ്ഞുവരും. “ഒരുവൻെറ കുലം, സ്വഭാവം, പെരുമാറ്റം ഇവയെ എല്ലാം സമ്പത്തിൻെറ മാനദണ്ഡം കൊണ്ടു മാത്രമായിരിക്കും കണക്കാക്കുക. ശക്തിയൊന്നു മാത്രമായിരിക്കും ഇടപാടുകളിൽ ധാർമ്മീകതയും നീതിയും നിശ്ചയിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗം. ഭാര്യാഭർത്താക്കൻമാരുടെ ബന്ധം പരസ്പരം ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതിൻെറ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമായിരിക്കും. കച്ചവടഇടപാടുകളിൽ പരസ്പരം ചതി, സാധാരണമാവും. പുരുഷത്വവും സ്ത്രീത്വവും ലൈംഗീകാസക്തിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അളക്കപ്പെടും. ബ്രാഹ്മണരെ തിരിച്ചറിയാൻ അവരണിയുന്ന പൂണൂൽ മാത്രമേ ഉണ്ടാവൂ.” നിതിന്യായഭരണകർത്താക്കൻമാർപോലും കൈക്കൂലിയാലും അഴിമതിയാലും വഴിപിഴച്ചുപോവും. തലമുടിയാവും സൗന്ദര്യത്തിന്നാധാരം. സംസാരത്തിൻെറ ശക്തിക്കനുസരിച്ചാവും സത്യനിർണ്ണയം. പ്രശസ്തി ലഭിക്കാനായി മാത്രമാവും മനുഷ്യൻ സമൂഹത്തിനു നൻമ ചെയ്യുക. ജിവിതത്തിലെ ബ്രഹ്മചര്യം, ഗാർഹസ്ഥ്യം, സന്യാസം, വാനപ്രസ്ഥം എന്നീ ആശ്രമങ്ങൾ എല്ലാം ചേർന്ന് ഗാർഹസ്ഥ്യത്തിൽ മാത്രമൊതുങ്ങും.

ഈകാലത്ത് സജ്ജനങ്ങൾ അഴിമതി നിറഞ്ഞ നഗരജീവിതം അവസാനിപ്പിച്ച് സ്വയം വനത്തിലോ മലമുകളിലോ സ്വഛജീവിതം നയിക്കും. അവർ ഫലമൂലാദികളും തേനും ഭക്ഷിച്ചു ജീവിക്കും. മറ്റിടങ്ങളിൽ ക്ഷാമം, സാംക്രമീകരോഗങ്ങൾ, വരൾച്ച, കൊടുങ്കാറ്റ്, എന്നിവയാൽ ജനം കഷ്ടപ്പെടും. അവരുടെ സമ്പത്ത് നികുതിയാലും അധാർമ്മീകജീവിതത്താലും നശിച്ച് വയസ്സെത്തും മുൻപ് അവർ മരിച്ചു പോവും. മരങ്ങൾപോലും അധാർമ്മീകരായ മനുഷ്യരുടെ നിഷ്ക്കരുണമായ ചൂഷണത്തിൻെറ ഫലമായി മുരടിച്ചു പോവും. പശുക്കൾ മെലിഞ്ഞ് വളരെക്കുറച്ചു പാലുമാത്രം തരും.

ആ സമയത്ത് ഭഗവാൻ ശംഭലമെന്ന ഗ്രാമത്തിൽ ഒരു ബ്രാഹ്മണഗൃഹത്തിൽ കൽക്കിയെന്ന നാമം ധരിച്ചവതരിക്കും. അസാമാന്യപ്രഭയോടെ അദ്ദേഹം നഗരങ്ങൾ പറന്നു സഞ്ചരിച്ച് കള്ളരാജാക്കൻമാരെയെല്ലാം നശിപ്പിക്കും. അതിനുശേഷം സത്യയുഗമാവും. ധാർമ്മീകതയുടെയും പവിത്രതയുടെയും യുഗം. സൂര്യൻ, ചന്ദ്രൻ, വ്യാഴം, എന്നിവ ഒരേ ഗൃഹത്തിലാവുകയും പുഷ്യനക്ഷത്രസഞ്ചയം ആരോഹണത്തിലാവുകയും ചെയ്യുമ്പോഴാണ് സത്യയുഗാരംഭം. ശന്തനുവിൻെറ സഹോദരനായ ദേവാപിയും ഇഷ്വാകുവംശത്തിലെ മരുവും കലാപഗ്രാമത്തിൽ വാസം തുടരും. സത്യയുഗം തുടങ്ങുമ്പോൾ അവർ മനുഷ്യരെധാർമ്മീകതയെപ്പറ്റി പഠിപ്പിക്കാൻ ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടാവും.

കലേർദോഷനിധേ രാജന്നസ്തി ഹ്യേകോ മഹാൻ ഗുണ:
കീർത്തനാദേവ കൃഷ്ണസ്യ മുക്തസംഗ: പരം വ്രജേത് (12-3-51)
കൃതേ യദ്ധ്യായതോ വിഷ്ണും ത്രേതായാം യജതോ മഖൈ:
ദ്വാപരേ പരിചര്യായാം കലൌ തദ്ധരികീർത്തനാത് (12-3-52)

ശുകമുനി തുടർന്നു:

നൻമനിറഞ്ഞ ഭൂമി ദുഷ്ടരാജാക്കൻമാരെ നോക്കി സഹതപിച്ചു പറയുന്നു. "ഈ വിഡ്ഢിമനുഷ്യരുടെ വിചാരം അവർക്ക് എന്നെ കീഴടക്കാമെന്നത്രെ. മനുഷ്യൻ പലപ്പോഴും ആത്മനിയന്ത്രണം നടത്തുന്നത് മറ്റുള്ളവരെ ആക്രമിച്ച് കീഴടക്കുവാനാണ്. എന്നിട്ട് തുടർച്ചയായി സാമ്രാജ്യവിസ്തൃതി കൂട്ടാമെന്നാണ് വിചാരം. ആത്മനിയന്ത്രണം ആത്മജ്ഞാനസമ്പാദനത്തിനാണെന്നവർക്കറിയില്ല. എത്ര ശുഷ്ക്കമാണവരുടെ വീക്ഷണം. മരണം എപ്പോഴും അവനെ വിഴുങ്ങാൻ തയ്യാറായി നിൽക്കുകയാണെന്നവൻ മനസ്സിലാക്കാത്തതെന്തേ? എത്ര വീരരാജാക്കൻമാർ എന്നെ കീഴടക്കാൻ പരിശ്രമിച്ചു? എന്നാൽ അവസാനത്തെ പൊട്ടിച്ചിരി എനിക്കു തന്നെയായിരുന്നു. അവരെല്ലാം ഓരോ കഥകൾ മാത്രം ബാക്കിവച്ചിട്ട് അപ്രത്യക്ഷരായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവരിൽ ചിലരുടെ കഥകൾ ഞാൻ അങ്ങയോടു പറഞ്ഞുതന്നത് അത്തരം ജീവിതത്തോട് അങ്ങേയ്ക്ക് വെറുപ്പുളവാക്കുവാനാണ്. കാരണം ഭഗവാനെക്കുറിച്ചുള്ള കഥകൾ മാത്രമേ കേൾക്കാനും ധ്യാനിക്കാനും കൊള്ളാവുന്നതായിട്ടുള്ളു.

ഓരോരോ യുഗങ്ങളിലുമുള്ള ധർമ്മങ്ങളെപ്പറ്റി വിശദീകരിക്കാൻ പരീക്ഷിത്താവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ച് ശുകമുനി തുടർന്നു.: സത്യയുഗത്തിൽ ധർമ്മത്തിനു നാലു കാലുകളുണ്ടായിരുന്നു. സത്യം, ദയ, തപസ്സ്, സർവ്വചരാചരങ്ങളോടും പ്രേമപൂർവ്വം സേവചെയ്യൽ, എന്നിവ. ത്രേതായുഗത്തിൽ ഇവയെല്ലാം അധർമ്മത്തിൻെറ സ്വാധീനത്തിൽ നശിച്ചു. ദ്വാപരയുഗത്തിൽ പകുതി കാലുകൾ ഇല്ലാതായി. കലിയുഗത്തിൽ നാലിൽ മൂന്നും നഷ്ടമായി. കലിയുഗത്തിൽ ബാക്കിയുള്ള ഒരു കാലിൻെറ ശക്തിയും നാശോൻമുഖമാവും. സത്യയുഗത്തിൽ സത്വം പ്രബലമായിരിക്കും. ത്രേതായുഗത്തിൽ രജസ്സ് പ്രബലം. ദ്വാപരയുഗത്തിൽ രജസും തമസും പ്രബലത യാർജ്ജിക്കും. കലിയുഗത്തിൽ തമസ്സാണ് പ്രബലമായിരിക്കുക. സ്ത്രീകൾ പാതിവ്രത്യം തെറ്റിക്കും. പുരോഹിതൻമാർ പോലും സമ്പത്തിനും സുഖത്തിനും വേണ്ടി ജിവിക്കും. സ്ത്രീകൾ സ്ത്രൈണത വെടിഞ്ഞ് പരുഷമായ പെരുമാറ്റം തുടങ്ങും. ഭൃത്യർക്ക് തങ്ങളുടെ യജമാനൻമാരോട് കൂറില്ലാതാവും. യജമാനൻമാരാകട്ടെ ആരോഗ്യം നശിച്ച ഭൃത്യരെ ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യും. അതുപോലെ പാലു തരാത്ത പശുവിനെ പട്ടിണിക്കിടും. യോഗ്യതയില്ലാത്തവർ താപസികളായിനടിച്ച് ജിവിതായോധനം നടത്തും. ധർമ്മത്തെപ്പറ്റി വിവരമില്ലാത്തവൻ മറ്റുള്ളവരെ ധർമ്മം പഠിപ്പിക്കും. കേവലം ചെറിയ തുകയ്ക്കുവേണ്ടി മനുഷ്യൻ മനുഷ്യനെ കൊല്ലും. അത്യാഗ്രഹികളായ അച്ഛൻമാർ മക്കളെ തള്ളിപ്പറയും. നന്ദിയില്ലാത്ത മക്കളോ, അച്ഛനമ്മമാരെ പരിചരിക്കുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തും. ഇതിലെല്ലാമുപരി ജനം വിഷ്ണുപൂജയ്ക്കു വിഘ്നം വരുത്തും. വിശ്വത്തിലെ ഏറ്റവും ഉന്നതനായ ആരധനാമൂർത്തിയാണല്ലോ ഭഗവാൻ വിഷ്ണു. എപ്പോഴാണോ ഭഗവാൻ മനുഷ്യഹൃദയത്തിലാസനസ്ഥനാവുന്നത്, അപ്പോൾ മാത്രമേ കലിയുഗകൻമഷങ്ങൾ ലോകത്തിൽനിന്നും മറയുകയുള്ളു. മരണക്കിടക്കയിലുള്ള ഒരുവൻ നിസ്സഹായനായി അവിടുത്തെ നാമമുരുവിടുന്നതായാൽ ഭഗവാൻ അവനെ തൻെറ സവിധമണയ്ക്കുന്നു.

എന്നാൽ ഇതൊക്കെയാണെങ്കിലും കലിയുഗത്തിൽ ഒരു മഹത്തായ രക്ഷാമാർഗ്ഗമുണ്ട്. ഭഗവാൻ ഹരിയുടെ നാമോച്ചാരണം ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രം ഒരുവന് പരമപദം പൂകാനാവും. സത്യയുഗത്തിൽ ഭഗവദ്ധ്യാനം കൊണ്ടു മാത്രം സാദ്ധ്യമായിരുന്നതെന്തോ, ത്രേതായുഗത്തിൽ യജ്ഞാദികൾകൊണ്ടു സാദ്ധ്യമായിരുന്നതെന്തോ, ദ്വാപരയുഗത്തിൽ നിസ്വാർത്ഥസേവനംകൊണ്ടു സാദ്ധ്യമായതെന്തോ, അത് കലിയുഗത്തിൽ ഭഗവദ് നാമോച്ചാരണം കൊണ്ട് ക്ഷിപ്രസാദ്ധ്യമാവുന്നു.

ॐ

ഏഷനൈമിത്തക: പ്രോക്ത: പ്രളയോ യത്ര വിശ്വസൃക്
ശേതേ*f*നന്താസനോ വിശ്വമാത്മസാത് കൃത്യ ചാൻമഭൂ: (12-4-4)
ഏഷപ്രാകൃതികോ രാജൻ പ്രളയോ യത്ര ലീയതേ
ആണ്ഡകോശസ്തു സാങ്ഘാതോ വിഘാത ഉപസാദിതേ (12-4-6)
യദൈവമേതേന വിവേകഹേതിനാ
മായാമയാഹങ്കരണാത്മബന്ധനം
ഛിത്വാച്യുതാത്മാനുഭവോ*f*വതിഷ്ഠതേ
തമാഹുരാത്യന്തികമംഗ സംപ്ലവം (12-4-34)
നിത്യദാ സർവ്വഭൂതാനാം ബ്രഹ്മാദീനാം പരന്തപ
ഉത്പത്തിപ്രളയാവേകേ സൂക്ഷ്മജ്ഞാ: സംപ്രചക്ഷതേ (12-4-35)

ശുകമുനി തുടർന്നു:

പരീക്ഷിത്തേ, ഇനി വിശ്വത്തിൻെറ വിവിധഘട്ടങ്ങളിലായുള്ള വിഘടനത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞുതരാം. സൃഷ്ടാവിൻെറ ഒരു ദിവസം - കല്പം എന്നാൽ ആയിരം ചതുർയുഗങ്ങൾ ചേർന്നതാണ്. ഒരു കല്പത്തിൻെറ അവസാനം അത്രയും തന്നെ കാലയളവിൽ പ്രളയമാണ്. അപ്പോഴാണ് സൃഷ്ടാവിൻെറ നിദ്ര. ഇതിന് നൈമിത്തികപ്രളയം എന്ന് പറയും. സൃഷ്ടാവും, ഭഗവാൻ നാരായണനും നിദ്രയിലാണ്ട് സൃഷ്ടികളെ മുഴുവൻ അവയുടെ സത്തയിലേക്ക് പിൻവലിപ്പിക്കുന്നു. എന്നാൽ ബ്രഹ്മാവിൻെറ ജീവിതകാലം കഴിയുമ്പോൾ മഹത്ത്, അഹങ്കാരം, സൂക്ഷ്മഭൂതങ്ങൾ, എന്നിവചേർന്ന കാരണതത്വങ്ങൾ പ്രകൃതിയിൽ അലിയുന്നു. ഇതിന് പ്രാകൃതികപ്രളയം എന്നു പേർ. ഇതിനു മുൻപ് നീണ്ടൊരു കാലഘട്ടം വരൾച്ചയായിരിക്കും. അതിനുശേഷം അത്യുഗ്രമായ ചൂടുമായിരിക്കും. സൂര്യനിൽനിന്നും ഭൂമിക്കടിയിൽ നിന്നും കഠിനതാപത്താലും കൊടുങ്കാറ്റിനാലും വിശ്വം മുഴുവനും മൂലരൂപത്തിലുള്ള ഒരു ഘടകമായിത്തീരും. ഇതാണ് വിശ്വാണ്ഡം. ഈ വിശ്വാണ്ഡം കാരണസമുദ്രത്തിൽ ഒഴുകി നടക്കും. പ്രകൃതിയും (ഇനിയും പ്രകടിതമാവാത്ത സഹജഗുണം) പരമപുരുഷനും വിശ്വബോധത്തിലേക്കുൾവലിഞ്ഞ് എല്ലാ വിശദീകരണങ്ങൾക്കും വർണ്ണനകൾക്കും അതീതമായി നിലകൊള്ളും. എന്തെല്ലാം ഉണ്ടായിരുന്നുവോ, ഇപ്പോഴുണ്ടോ, ഇനിയുണ്ടാകുമോ അതെല്ലാം വിശ്വബോധമൊന്നു മാത്രം. യാതൊന്നും ഇതിൽനിന്നും വേർപെട്ടു നിലകൊള്ളുന്നില്ല. ബുദ്ധി, ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ, അവയുടെ വിഷയങ്ങൾ ഇവയെല്ലാം ബോധത്തിൽ മൂലാധിഷ്ഠിതമത്രെ. ഉണർന്നിരിക്കുന്ന അവസ്ഥ, സ്വപ്നാവസ്ഥ, സുഷുപ്തി എന്നിവയും ഈ ബോധത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. ആകാശത്ത് മേഘങ്ങൾ രൂപപ്പെട്ടു മറയുന്നതുപോലെ വിശ്വം പ്രകടിതവും അപ്രകടിതവുമായി അനന്തനായ ആ വിശ്വജീവിയിൽ കാണപ്പെടുന്നു. സൂര്യതാപത്താൽ ഉണ്ടാവുന്ന മേഘം സൂര്യനെത്തന്നെ നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ നിന്നു മറയ്ക്കുന്നതുപോലെ അഹങ്കാരം, ബോധജന്യമെങ്കിലും, ആ ബോധത്തെത്തന്നെ മറയ്ക്കുന്നു. മേഘം ഇല്ലാതാവുമ്പോൾ സൂര്യനെ കാണാം. അഹങ്കാരം മായുമ്പോൾ ബ്രഹ്മത്തെ ദർശിക്കാം. ഇതാണ് ആത്യന്തിക പ്രളയം. ആത്മാവിലെ അവസാനത്തെ പ്രളയം ഇതാണ്. മാത്രമല്ലാ മഹർഷിമാരുടെ പ്രഖ്യാപനമെന്തെന്നാൽ എല്ലാവരും അനുനിമിഷം പ്രളയമനുഭവിക്കുന്നു എന്നാണ് - നിത്യപ്രളയം. കാരണം, നിരന്തരമായി സൃഷ്ടിയും സംഹാരവും നടക്കുന്നു. അഗ്നിസ്ഫുരണങ്ങൾ, തിരമാലകൾ എന്നുവേണ്ട വിശ്വനിർമ്മിതിയിലെ എല്ലാ ഘടകപദാർത്ഥങ്ങളും അനുനിമിഷം സൃഷ്ടിസംഹാരവിധേയമാണ്. നിങ്ങൾ ജനിച്ചുവെന്നും, ഇനി മരിക്കുമെന്നുമുള്ള മൂഢവിശ്വാസം ഉപേക്ഷിച്ചാലും. ഇതെല്ലാം അജ്ഞാനിയായ ജീവൻെറ നിദ്രാവസ്ഥയത്രെ. മനസ്സുമാത്രമാണ് സൃഷ്ടി സ്ഥിതി സംഹാരങ്ങൾ നടത്തുന്നത്. മനസ്സ് മായാ സന്താനവുമാണ്. ശരീരവും അതിൻെറ ജനനമരണാവസ്ഥകളും മായാവിക്ഷേപങ്ങളത്രെ. "ഞാൻ അനന്തനായ ബ്രഹ്മവും പരമസത്തയും ലക്ഷ്യവുമാണ്." എന്ന സത്യബോധത്തിൽ അടിയുറച്ചിരിക്കുക. ഞാൻ എൻെറ ആത്മാവിനെപ്പറ്റിയും ഭഗവാൻ ഹരിയുടെ ദിവ്യകർമ്മങ്ങളെപ്പറ്റിയും അങ്ങേയ്ക്കു പറഞ്ഞുതന്നുകഴിഞ്ഞു. കേൾക്കാൻ കൊള്ളുന്നതായി മറ്റെന്തുണ്ട്?

സിദ്ധോƒസ്മ്യനുഗൃഹീതോƒസ്മി ഭവതാ കരുണാത്മനാ
ശ്രാവിതോ യച്ച മേ സക്ഷാദനാദിനിധനോ ഹരി: (12-6-2)
ബ്രഹ്മഭൂതസ്യ രാജർഷേർദ്ദേഹോƒഹിഗരളാഗ്നിനാ
ബഭൂവ ഭസ്മസാത് സദ്യ: പശ്യതാം സർവദേഹിനാം (12-6-13)
ത ഏതദധിഗച്ഛന്തി വിഷ്ണോര്യത് പരമം പദം
അഹം മമേതി ദൌർജ്ജന്യം ന യേഷാം ദേഹഗേഹജം (12-6-33)
നാമോ ഭഗവതേ തസ്മൈ കൃഷ്ണായാകുണ്ഠമേധസേ
യത് പാദാംബുരുഹധ്യാനാത് സംഹിതാ മധ്യഗാമിമാം (12-6-35)

പരീക്ഷിത്തു പറഞ്ഞു:
ഞാൻ സമ്പൂർണ്ണനും അനുഗ്രഹീതനുമായി. പരമദയാലുവായ അവിടുന്ന് ഭഗവാൻ ഹരിയുടെ കഥകൾ എനിക്കായി പറഞ്ഞുതന്നുവല്ലോ. തക്ഷകസർപ്പത്തെ ഇനി എനിക്കു പേടിയില്ല. മരണത്തെത്തന്നെ ഭയമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് തക്ഷകദംശത്താൽ എനിക്കുണ്ടാവുന്ന മരണത്തെപ്പറ്റി ഞാൻ ആകുലനല്ല. ഞാൻ അനന്തനായ പരമാത്മാവിൽ ഒന്നുചേർന്നിരിക്കുന്നു. അവിടുത്തെ ശിക്ഷണംകൊണ്ട് എനിക്ക് ഭയമേതുമില്ലാതായിരിക്കുന്നു.

സൂതൻ പറഞ്ഞു:
അങ്ങിനെ പരീക്ഷിത്തു രാജാവിനാൽ പ്രകീർത്തിക്കപ്പെട്ട്, പൂജിക്കപ്പെട്ട ശുകമഹർഷി അവിടം വിട്ടുപോയി. ഗംഗാതീരത്ത് രാജാവ് തീവ്രധ്യാനത്തിലേർപ്പെട്ടിരുന്നു. അനന്തവുമായി വിലയം പ്രാപിച്ചു. അധികം താമസിയാതെ ബ്രാഹ്മണശാപഫലമായി തക്ഷകൻ പരീക്ഷിത്തിനെ കൊല്ലാൻ പുറപ്പെട്ടു. വേഷമേതും ധരിക്കാൻ കഴിവുള്ള തക്ഷകൻ ഒരു ബ്രാഹ്മണവേഷത്തിൽ പരീക്ഷിത്തിന്റെ അടുക്കലേക്ക് പുറപ്പെട്ടു. വഴിയിൽ കശ്യപമുനിയെക്കണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനു കൈക്കൂലികൊടുത്ത് വശപ്പെടുത്തി രാജാവിനെ രക്ഷിക്കുന്നതിൽ നിന്നും പിന്തിരിപ്പിച്ചു. കശ്യപമുനിക്ക് സർപ്പവിഷപ്രതിവിധി അറിയാമായിരുന്നു. തീവ്രധ്യാനത്തിൽ മുഴുകിയിരുന്ന പരീക്ഷിത്ത് പരമാത്മാവിൽ വിലയം പ്രാപിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശരീരത്തിൽ തക്ഷകൻ കടിച്ചു. വിഷം വ്യാപിച്ച് ശരീരം ചാമ്പലായി.

ഇതുകണ്ട് പരീക്ഷിത്തിന്റെ പുത്രൻ ജനമേജയൻ ക്രുദ്ധനായി. ചില ബ്രാഹ്മണരുടെ സഹായത്തോടെ അദ്ദേഹം സകലസർപ്പങ്ങളേയും കൊന്നൊടുക്കാനുള്ള ഒരു യാഗം തുടങ്ങി. തക്ഷകൻ ഇന്ദ്രനെ അഭയം പ്രാപിച്ചു. ഇന്ദ്രൻ അഭയമേകാമെന്നു സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. അച്ഛന്റെ ഘാതകനെ കണ്ടെത്താൻ കഴിയാതെ ജനമേജയൻ ബ്രാഹ്മണരെ ചോദ്യം ചെയ്തു. അവർ സത്യമറിയച്ചു. “തക്ഷകനെയും അവനെ സംരക്ഷിക്കുന്ന ഇന്ദ്രാദികളേയും ഈ യാഗാഗ്നിയിൽ വീഴ്ത്തി നശിപ്പിക്കണമെന്ന സങ്കൽപ്പത്തോടെ നമുക്ക് തർപ്പണം ചെയ്യാം”. ജനമേജയൻ പറഞ്ഞു. ഇതുപറയവേ ഇന്ദ്രന്റെ സിംഹാസനം ഇളകി. ബ്രഹസ്പതി ഇടപ്പെട്ട് രാജകുമാരനെ ഉപദേശിച്ചു. “നിങ്ങൾ പല നിരപരാധികളായ സർപ്പങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഈ യാഗം ഫലപ്രദമാവുകയില്ല. കാരണം അമൃതിന്റെ ഒരംശം കിട്ടിയതു കൊണ്ട് തക്ഷകനെ കൊല്ലുക അസാദ്ധ്യം. ജീവികൾ ദുരിതങ്ങൾ സഹിക്കാനിടയാവുന്നതു സ്വന്തം കർമ്മഫലം കൊണ്ടാണ്. ഒരുവന്റെ മരണവും നിശ്ചയിക്കപ്പെടുന്നത് കർമ്മമനുസരിച്ചത്രെ. അതുകൊണ്ട് ദ്രോഹബുദ്ധിയോടെ ചെയ്യുന്ന ഈ യജ്ഞം അവസാനിപ്പിച്ചാലും.” ജനമേജയൻ മഹർഷിയെ അനുസരിച്ചു.

കർമ്മങ്ങളും, പ്രതിപ്രവർത്തനങ്ങളും സുഖദു:ഖങ്ങളുമെല്ലാം മായയുടെ തലത്തിൽ മാത്രമേയുള്ളു. ഭഗവാൻ ഇതിനെല്ലാം അതീതനാണ്. “സ്വശരീരവും, ഗൃഹവും മറ്റുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഞാൻ, എന്റേത്, എന്ന ബോധമുണ്ടാകുന്നു. അവയിൽനിന്നെല്ലാം ഉയർന്ന്, അത്തരം തോന്നലുകൾ കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന അവസ്ഥകളിൽ പ്രതികരിക്കാതിരിക്കുന്നവർക്കു മാത്രമേ വിഷ്ണുപദം പൂകാൻ കഴിയൂ.

ഏതൊരു ഭഗവാന്റെ പാദകമലങ്ങളുടെ മഹത്വം കൊണ്ട് ഞാനീ മഹിമയേറിയ ദിവ്യഗ്രന്ഥം പഠിച്ചുവോ ആ ഭഗവാൻ കൃഷ്ണന് നമോവാകം.

സമാഹിതാത്മനോ ബ്രഹ്മൻ ബ്രഹ്മണ: പരമേഷ്ഠിന:
ഹൃദ്യാകാശാദഭൂന്നാദോ വൃത്തിരോധാദ്വിഭാവ്യതേ (12-6-37)
യദുപാസനയാ ബ്രഹ്മൻ യോഗിനോ മലമാത്മന:
ദ്രവ്യക്രിയാകാരകാഖ്യം ധൂത്വാ യാന്ത്യപുനർഭവം (12-6-38)
തതോƒഭൂത് ത്രിവൃദോങ്കാരോ യോƒവ്യക്തപ്രഭവ: സ്വരാട്
യത്തല്ലിംഗം ഭഗവതോ ബ്രഹ്മണ: പരമാത്മന: (12-6-39)
ഗൃണോതി യ ഇമം സ്ഫോടം സുപ്തശ്രോത്രേ ച ശൂന്യദൃക്
യേന വാഗ് വ്യജ്യതേ യസ്യ വ്യക്തിരാകാശ ആത്മന: (12-6-40)

ശൗനകൻ ചോദിച്ചു:
വേദങ്ങളുടെ ഉൽപ്പത്തിയും അവയെ എങ്ങിനെയെല്ലാം തരംതിരിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും പറഞ്ഞു തന്നാലും.

സൂതൻ പറഞ്ഞു:
ബ്രഹ്മാവ് തൻെറ മനസ്സ് ആത്മാവിൽ ശ്രദ്ധയുറപ്പിച്ച് ധ്യാനിച്ചു. അപ്പോൾ സ്വന്തം ഹൃദയത്തിൻെറ ഉള്ളറയിൽനിന്നും ഒരു ശബ്ദപ്രകമ്പനം കേൾക്കായി. മനോവ്യാപരങ്ങളെല്ലാം ശാന്തപൂർണ്ണമാവുമ്പോൾ ഇതനുഭവിക്കാൻ കഴിയും. ആ ശബ്ദതരംഗത്തെ ആരാധിക്കുന്ന യോഗി സ്വയം എല്ലാ മാലിന്യങ്ങളിൽനിന്നും മുക്തി നേടുന്നു. വസ്തുക്കളാലോ, കർമ്മങ്ങളാലോ, രൂപങ്ങളാലോ ആർജ്ജിച്ച മാലിന്യമെല്ലാം അകന്ന് സ്വയം പവിത്രത പൂകുന്നു. അങ്ങിനെ അമരത്വമാർജ്ജിക്കുന്നു. ഓം എന്നശബ്ദമായാണ് അത് പ്രകടമാവുക. *അ, ഉ, മ* എന്നീ ഭാഗങ്ങളായി അതു വിശ്വസത്വത്തെ വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നു.

ഈ ഏകാക്ഷരത്തിൻെറ മൂന്നു വിഭാഗങ്ങളാണ് ത്രിഗുണങ്ങൾ, ത്രിവേദങ്ങൾ, ത്രിവിധബോധാവസ്ഥകൾ എന്നിവ. ഇതിൽ നിന്ന് സൃഷ്ടാവ് അക്ഷരമാലയിലെ അക്ഷരങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു. ഈ അക്ഷരങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് തൻെറ നാലു മുഖങ്ങളും വായകളും കൊണ്ട് ബ്രഹ്മാവ് നാലു വേദങ്ങൾ ആവിഷ്ക്കരിച്ചു - ഋഗ്, യജുസ്, സാമം, അഥർവം. ബ്രഹ്മാവ് തൻെറ മാനസപുത്രൻമാരായ മഹർഷികൾക്ക് വേദമോതി. അവർ മറ്റുള്ളവരെയും പഠിപ്പിച്ചു. വാമൊഴിയായി വേദം പരമ്പരയായി കേട്ടു വന്നു.

ഈ യുഗത്തിൽ ഭഗവാൻ പരാശരൻെറയും സത്യവതിയുടെയും പുത്രനായി വ്യാസൻ എന്ന പേരിൽ അവതരിച്ചു. അദ്ദേഹമാണ് വേദങ്ങളെ നാലായി തരംതിരിച്ചത്. അദ്ദേഹം ഋഗ്വേദം പൈലനേയും, യജുർവേദം വൈശംമ്പായനേയും, സാമവേദം ജൈമിനിയേയും അഥർവവേദം സുമന്തുവനേയും പഠിപ്പിച്ചു. അവർ കാലക്രമത്തിൽ തങ്ങളുടെ ശിഷ്യൻമാരെയും പഠിപ്പിക്കുകയും പലപല ഉപഭാഗങ്ങളായി വേദങ്ങളെ തരംതിരിക്കുകയും ചെയ്തു.

വൈശംമ്പായനൻെറ ശിഷ്യനായ യാജ്ഞവല്ക്ക്യൻ തൻെറ ഗുരുവിൽനിന്നും ശാപമേൽക്കാനിടയായി. പ്രായശ്ചിത്തകർമ്മമായി നടത്തിയ ഒരു യാഗത്തോടനുബന്ധിച്ച് ഗുരുവിനെ ധിക്കരിച്ചതിനാൽ അതുവരെ പഠിച്ച ജ്ഞാനമെല്ലാം ഛർദ്ദിച്ചുകളയാൻ ഗുരു ശപിച്ചു. ഛർദ്ദിച്ച അറിവെല്ലാം തൈത്തിരി പ്പക്ഷികളായിപ്പറന്നുവന്ന മാമുനിമാർ ഭക്ഷിച്ചു. അതിന് തൈത്തിരീയം എന്നു പേരുവന്നു. സൂര്യദേവൻെറ ആരാധകനായിരുന്ന യാജ്ഞവല്ക്ക്യനിൽ സംപ്രീതനായ സൂര്യൻ ഒരു കുതിരയുടെ രൂപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട് യജുർവേദഭാഗങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ പഠിപ്പിച്ചു. മറ്റാരും പഠിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ആ ഭാഗത്തിന് വാജസനി എന്നു പേർ. അങ്ങിനെ തലമുറതലമുറകളായി വേദങ്ങൾ പ്രചരിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു.

സർഗ്ഗോ*f* സ്യാഥ വിസർഗ്ഗസ്ച വൃത്തി രക്ഷാന്തരാണിച
വംശോ വംശാനുചരിതം സംസ്ഥാ ഹേതുരപാശ്രയ: (12–7–9)
ദശഭിർലക്ഷണൈര്യുക്തം പുരാണം തദ്വിദോ വിദു:
കേചിത് പഞ്ചവിധം ബ്രഹ്മൻ മഹദല്പവ്യവസ്ഥയാ (12–7–10)
ബ്രാഹ്മം പാദ്മം വൈഷ്ണവം ച ശൈവം ലൈംഗം സഗാരുഡം
നാരദീയം ഭാഗവതമാഗ്നേയം സ്കാന്ദസംജ്ഞിതം (12–7–23)
ഭവിഷ്യം ബ്രഹ്മവൈവർത്തം മാർക്കണ്ഡേയം സവാമനം
വാരാഹം മാത്സ്യം കൌർമ്മം ച ബ്രഹ്മാണ്ഡാഖ്യ മിതി ത്രിഷട് (12–7–24)

സൂതൻ തുടർന്നു:

ത്രയാരുണി, കശ്യപൻ, സാവരണി, അകൃതവർണ്ണൻ, വൈശമ്പായൻ, ഹാരീതൻ എന്നിവരാണ് പുരാണങ്ങൾ വിശദീകരിച്ചത്. അവരെല്ലാം എൻെറ അഛനിൽനിന്നുമാണ് പഠിച്ചത്. ഞാൻ അവരിൽനിന്നും. പുരാണങ്ങൾക്ക് പത്തു സ്വഭാവങ്ങളാണുള്ളത്. സൃഷ്ടി, ആവിഷ്ക്കരണം, സംരക്ഷണം, പരിപാലനം, ലോകചക്രം, രാജകുലങ്ങൾ, അവയെക്കുറിച്ചുള്ള കഥകൾ, പ്രളയം, കാരണം, അടിസ്ഥാനം, എന്നിവ. ചില മഹർഷിമാർ അഞ്ചു സ്വഭാവങ്ങളാണ് പുരാണങ്ങൾ ക്കുള്ളതെന്ന പക്ഷക്കാരാണ്.

സർഗ്ഗം (സൃഷ്ടി)- സൂക്ഷ്മപദാർത്ഥങ്ങളുടെ ആവിർഭാവം, ത്രിഗുണങ്ങളുടെ സംതുലിതാവസ്ഥക്ക് ഭംഗം വരുന്നതിനാലാണ് സൂക്ഷ്മഭൂതങ്ങൾ ഉളവാകുന്നത്.

വിസർഗ്ഗം- സൃഷ്ടിയുടെ അടുത്തപടി. ചരാചരങ്ങളും, വൈവിദ്ധ്യങ്ങളായ അവയുടെ സവിശേഷതകളും അവയുടെ പരമപുരുഷൻ അവയിലെല്ലാം അധിവസിക്കുന്നതും അതിനാൽത്തന്നെ എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളും സ്വയം പുന:സൃഷ്ടി നടത്തുന്നതും ഇതിൽപ്പെടുന്നു.

വൃത്തി- എല്ലാ ജീവജാലങ്ങൾക്കും നിലനിൽക്കാനാവശ്യമായ ഉപാധികളെക്കുറിച്ചു വിവരണങ്ങളും അവ എങ്ങിനെയാണ് ജീവിക്കേണ്ടതെന്നും ഇതിലടങ്ങുന്നു.

രക്ഷ - സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട വിശ്വത്തിൻെറ ഗതി ശരിയായ ലക്ഷ്യത്തിലേക്കു നയിക്കുന്നതിനായി, സംതുലിതാ വസ്ഥയെ പരിപാലിക്കാനായി, ഭഗവാൻ കാലാകാലങ്ങളിൽ തൻെറ സൃഷ്ടികളിലേക്കിറങ്ങി വന്നവതരിച്ച് ദിവ്യരക്ഷ നൽകുന്നതിനെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരണം.

അന്തരം- മന്വന്തരങ്ങൾ- ലോകചക്രങ്ങൾ- ദേവതകളുടെയും മഹർഷിമാരുടെയും സഹായത്തോടെ മനുവിൻെറ അധീനതയിലുള്ള കാലയളവിനെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരണം.

വംശം- രാജവംശങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരണങ്ങൾ.

വംശാനുചരിതം- കുലങ്ങളിലെ രാജാക്കൻമാരുടെ കഥകൾ. ആത്മീയസത്യങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കാനുതകുന്ന കഥകൾ. ഇഹലോകത്തിലെ എല്ലാവിധ പരിശ്രമങ്ങളും വൃഥാവിലാണെന്നും, ആത്മജ്ഞാനസമ്പാദനാർത്ഥ മായുള്ളതു മാത്രമേ ശാശ്വതമായുള്ളുവെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്ന ജീവിതോദാഹരണങ്ങൾ.

സംസ്ഥം- നാലുതരത്തിലുള്ള പ്രളയങ്ങൾ.

ഹേതു- സൃഷ്ടിയുടെ കാരണം.

അപാശ്രയം- സൃഷ്ടിയുടെ അടിസ്ഥാനം. പരമസത്വം.

ഇങ്ങിനെയുള്ള പുരാണങ്ങൾ പതിനെട്ടാണുള്ളത്. ബ്രഹ്മപുരാണം, വിഷ്ണുപുരാണം, ശിവപുരാണം, ലിംഗപുരാണം, ഗരുഡപുരാണം, നാരദപുരാണം, ഭാഗവതപുരാണം, അഗ്നിപുരാണം, സ്കന്ദപുരാണം, ഭവിഷ്യപുരാണം, ബ്രഹ്മവൈവർത്തപുരാണം, മാർക്കണ്ഡേയപുരാണം, വാമനപുരാണം, വരാഹ പുരാണം, മത്സ്യപുരാണം, കൂർമ്മപുരാണം, ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണം.

ॐ

തസ്യൈവം യുഞ്ജതശ്ചിത്തം തപ: സ്വാധ്യായ സംയമൈ:
അനുഗ്രഹയാവിരാസീരന്നരനാരായണോ ഹരി: (12-8-32)

ശൗനകൻ പറഞ്ഞു:
ചിലർ പറയുന്നത് മാർക്കണ്ഡേയമഹർഷി ഒരു പ്രളയത്തെ അതിജീവിച്ചുവെന്നും, അദ്ദേഹത്തെ അതു ബാധിച്ചിട്ടില്ല എന്നുമാണ്. എന്നാൽ അദ്ദേഹം ഈ മന്വന്തരത്തിലും ജീവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ലോകചക്രം അവസാനിച്ചിട്ടുമില്ല. ഈ പരസ്പരവൈരുദ്ധ്യം എങ്ങിനെയാണു വിശദീകരിക്കുക?

സൂതൻ പറഞ്ഞു:
ഉപനയനകർമ്മത്തിനുശേഷം മാർക്കണ്ഡേയൻ വേദാഭ്യാസവും തപശ്ചര്യയും നടത്തി. അദ്ദേഹം നിത്യബ്രഹ്മചര്യവ്രതമെടുത്ത് സദാ ഭഗവാൻഹരിയിൽ ഭക്തിപൂണ്ട് തിവ്രതപശ്ചര്യകളിൽ മുഴുകി ജീവിച്ചു. അതേസമയം തൻെറ ഗുരുവിനെയും, സൂര്യദേവനെയും, അഗ്നിയേയും പൂജിച്ചു. അങ്ങിനെ ഏറെക്കാലം ഭഗവൽധ്യാനത്തിൽ മുഴുകി ജീവിച്ച് ഒടുവിൽ ആത്മീയപാതയിലെ ശത്രുക്കളായ കാമം, ക്രോധം, ലോഭം, അഹങ്കാരം, അജ്ഞാനം എന്നിവയെയും മരണത്തെപ്പോലും അതിജീവിച്ചു.

ആറ് മന്വന്തരങ്ങൾ അദ്ദേഹമിങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞു. ഏഴാമത് മന്വന്തരത്തിൽ ദേവേന്ദ്രന് മാർക്കണ്ഡേയൻ തൻെറ പദവി തട്ടിയെടുക്കുമോ എന്ന ഭയമുണ്ടായി. മാർക്കണ്ഡേയൻെറ അനിതരസാധാരണമായ തപശ്ചര്യകളും സാധനകളും മൂലം തൻെറ സിംഹാസനം നഷ്ടപ്പെടുമോ എന്ന ആശങ്കയിൽ മാർക്കണ്ഡേയൻെറ തപശ്ചര്യക്ക് ഭംഗം വരുത്താൻ പതിവുപോലെ ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തു. അപ്സരസ്സുകൾ ഗായകരോടും കാമദേവനോടുമൊപ്പം മഹർഷിയുടെ തപസ്സിളക്കാൻ പുറപ്പെട്ടു.

കാമദേവനും കൂട്ടരും ഹിമാലയത്തിൻെറ വടക്കേ ചെരുവിൽ മഹർഷി ധ്യാനനിരതനായിരിക്കുന്നയിടത്തു ചെന്നു. അവർക്കറിയാവുന്ന മാർഗ്ഗമെല്ലാം പ്രയോഗിച്ചുവെങ്കിലും മാർക്കണ്ഡേയൻ ഇളകിയില്ല. തങ്ങളുടെ പരിശ്രമങ്ങളെല്ലാം പരാജയപ്പെട്ടതിൽ തലതാഴ്ത്തി അവർ ഇന്ദ്രസവിധമണഞ്ഞു. അതേ സമയം മഹർഷിയുടെ തപസ്സിൽ അതീവസന്തുഷ്ടനായ ഭഗവാൻഹരി നര-നാരായണരൂപത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു മുന്നിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. മാർക്കണ്ഡേയൻ സാഷ്ടാംഗനമസ്കാരം നടത്തി. എന്നിട്ട് എഴുന്നേറ്റു നിന്നു വണങ്ങി ഹൃദയം നിറഞ്ഞ ഭക്തിയോടെ ഇങ്ങിനെ പ്രാർത്ഥിച്ചു.

"ഭഗവൻ, അവിടുന്ന് ഈ ദ്വിരൂപത്തിൽ പ്രകടമായിരിക്കുന്നത് മൂലോകങ്ങളിലുമുള്ള സകലജിവികൾക്കും മോക്ഷം നൽകുവാനായാണല്ലോ. ത്രിഗുണങ്ങളുടെ വിളയാട്ടമേൽക്കാത്ത അവിടുത്തെ പാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ ഞാൻ അഭയം പ്രാപിക്കുന്നു. മഹത്തായ കാലംപോലും അവിടുത്തെ പുരികക്കൊടിയുടെ ലീല മാത്രം. കാര്യങ്ങൾ ഇങ്ങിനെയായിരിക്കേ ലൗകീകവസ്തുക്കളോടും നശ്വരമായ ഈ ശരീരത്തോടും ഇവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എന്തിനോടും മൂല്യം കൽപ്പിക്കുന്നത് എത്രമാത്രം വൃഥാവിലാണ്? അതുകൊണ്ട് ഞാൻ അവയിൽ നിന്നെല്ലാം പിന്തിരിഞ്ഞ് അവിടുത്തെ അഭയം പ്രാപിക്കുന്നു."

ജിതം തേ ദേവദേവേശ പ്രപന്നാർത്തിഹരാച്യുത
വരേണൈതാവതാലം നോ യദ്ഭവാൻ സമദൃശ്യത (12-9-4)
അഥാപ്യംബുജപത്രാക്ഷ പുണ്യശ്ലോകശിഖാമണേ
ദ്രക്ഷ്യേ മായാം യയാ ലോക: സപാലോ വേദ സദ് ഭിദാം (12-9-6)

മഹിമയേറിയ ഭഗവാൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:
"അങ്ങയുടെ ജീവിതം മുഴുവൻ നീണ്ടുനിന്ന സാധനയിലും, തപസ്സിലും പരമഭക്തിയിലും ഞാൻ അതി പ്രീതനായിരിക്കുന്നു. ഇഷ്ടവരം എന്തു വേണമെങ്കിലും ചോദിച്ചുകൊള്ളുക."

മാർക്കണ്ഡേയൻ പറഞ്ഞു:
ഭഗവാനേ അവിടുത്തെ കൃപകൊണ്ട് ആ മുഖദാവ് ദർശിക്കാൻ ഭാഗ്യം ലഭിച്ചശേഷം ഞാൻ എന്തു വരമാണ് ചോദിക്കുക? എന്നാൽ എനിക്ക് അനുഗ്രഹമേകണമെന്ന് അവിടുത്തേക്ക് നിർബന്ധമാണെങ്കിൽ മായാശക്തി എന്തെന്ന് കാട്ടിത്തന്നാൽ കൊള്ളാം.

സൂതൻ പറഞ്ഞു:
'തഥാസ്തു' എന്നു പറഞ്ഞ് ഭഗവാൻ അപ്രത്യക്ഷനായി. മഹർഷി തന്റെ പതിവുസാധനകൾ തുടർന്നു. ഭഗവാന്റെ മായയുടെ അർത്ഥം എന്താണെന്ന് നിരന്തരം ധ്യാനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിൽ പരമഭക്തി വളർന്ന് ചിലസമയം ഭഗവാന്റെ പാദപങ്കജം പൂജിക്കാൻപോലും അദ്ദേഹം മറന്നു. ഒരു ദിവസം പുഷ്പഭദ്രാനദീതടത്തിൽ പൂജചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അതിഭീകരമായൊരു കൊടുങ്കാറ്റ് ഭൂമിയെ മുഴുവൻ കുലുക്കി. അതേത്തുടർന്ന് പേമാരിയും പെയ്തു. എല്ലായിടവും ജലത്തിനടിയിലായി. സമുദ്രം ഭൂമിയെ മിക്കവാറും ജലത്തിലാഴ്ത്തിയോ എന്ന മട്ടിലായിരുന്നു വെള്ളപ്പൊക്കം.

മാർക്കണ്ഡേയമഹർഷി ആശങ്കാകുലനായി. ആകാശം മുട്ടെയുള്ള തിരമാലകൾ ചുറ്റുപാടും കാണപ്പെട്ടു. ജീവജാലങ്ങളെല്ലാം അപ്രത്യക്ഷമായി. അതീവകലുഷമായ സമുദ്രജലത്തിൽ ജീവനുള്ളതായി താൻ മാത്രമേയുള്ളൂ. സമ്പൂർണ്ണതമസ്സായതിനാൽ ഏതു ദിശയിലേക്കാണു താൻ പോവുന്നതെന്നും അദ്ദേഹത്തിനു മനസ്സിലായില്ല. ഈ ദുർഘടാവസ്ഥയിൽ ദശലക്ഷം വർഷങ്ങൾ കടന്നുപോയിരിക്കും എന്നദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. വിശ്വപ്രളയം തന്നെയിത് എന്ന് അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചു.

അതും കഴിഞ്ഞ് വളരെ ഏറെക്കാലം കഴിഞ്ഞപോലെ അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. ഒരു കഷണം ഭൂമി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെട്ടു. അതിലൊരാൽമരം. അതിലെ ഇലകളിലൊന്നിൽ ഒരു ശിശു നഗ്നനായി കിടക്കുന്നു. കാണാൻ അതീവരമണീയനും ഇരുണ്ടപച്ചനിറമാർന്നവനും ആയ ശിശു കാൽപ്പാദം കൈകൊണ്ടുയർത്തി അതിലെ പെരുവിരൽ വായിലിട്ടങ്ങിനെ രസിച്ചുകിടന്നു. ഏറെക്കാലമായി പ്രളയ ദുരിതത്താൽ കഷ്ടപ്പെട്ട മാർക്കണ്ഡേയന്, ശിശുവിന്റെ ദർശനം കൊണ്ടുതന്നെ ക്ഷീണം മാറി. അദ്ദേഹം അതിന്റെ സമീപം ചെന്നു. ശിശു അകത്തേക്ക് വലിച്ച ശ്വാസത്തിലൂടെ മുനി അതിന്റെ വയറ്റിൽ ചെന്നു. അവിടെ വിശ്വം മുഴുവൻ ദൃശ്യമായി. ഹിമാലയവും തന്റെ ആശ്രമവും തന്നെപ്പോലും ശിശുവിന്റെ ഉദരത്തിൽ കണ്ടു. ശിശുവിന്റെ ഉച്ഛ്വാസവായുവിലൂടെ മഹർഷി പുറത്തുവന്നു. വിചിത്രമായ ഈ അനുഭവത്തിൽ അത്ഭുതചകിതനായി അദ്ദേഹം ശിശുവിനെ വാരിപ്പുണരാൻ പുറപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം തൊടും മുൻപ് ശിശു അപ്രത്യക്ഷനായിരുന്നു. ജലവും അപ്രത്യക്ഷമായി. ഭൂമി പഴയതുപോലെ തന്നെ നിലനിൽക്കുന്നു. അദ്ദേഹം നദിക്കരയിൽ തന്റെ ആശ്രമത്തിനു മുന്നിൽ നിൽക്കുന്നു.

ബ്രാഹ്മണാ: സാധവ: ശാന്താ നി: സംഗാ ഭൂതവത്സലാ:
ഏകാന്തഭക്താ അസ്മാസു നിർവ്വൈരാ: സമദർശിന: (12-10-20)
സലോകാ ലോകപാലാസ്താൻ വന്ദന്ത്യർച്ചന്ത്യുപാസതേ
അഹംച ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാ സ്വയം ച ഹരീശ്വര: (12-10-21)
നതേ മയ്യച്യുതേƒജേ ച ഭിദാമണ്വപി ചക്ഷതേ
നാത്മനശ്ച ജനസ്യാപി തദ്യുഷ്മാൻ വയമീമഹി (12-10-22)

സൂതൻ തുടർന്നു:
താൻ കാണണമെന്നാഗ്രഹിച്ച ഭഗവൽമായയാണിതെന്നു മനസ്സിലാക്കിയ മാർക്കണ്ഡേയൻ ഭഗവാനെ ധ്യാനിച്ച് ഹൃദയം നിറഞ്ഞ ഭക്തിയോടെ പ്രാർത്ഥിച്ചു.

ഒരുദിവസം ഭഗവാൻ പരമശിവനും പാർവ്വതിയും മുനിയുടെ ആശ്രമത്തിനു മുകളിലൂടെ പറക്കുമ്പോൾ മാർക്കണ്ഡേയൻ ധ്യാനനിരതനായി അതിൽ വിലീനനായിരിക്കുന്നതു കണ്ടു. പാർവ്വതി മുനിയെക്കണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരമഭക്തി എത്രമാത്രമുണ്ടെന്ന് മറ്റു ഭക്തൻമാർക്ക് മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കാനായി വെളിപ്പെടുത്തണമെന്ന് തന്റെ നാഥനോടഭ്യർത്ഥിച്ചു. ശിവൻ പറഞ്ഞു: "അദ്ദേഹത്തേപ്പോലുള്ള മാമുനിമാർ ഏതെങ്കിലും ദേവതകളിൽനിന്നും വരം ചോദിക്കുകയില്ല. കണ്ടുകൊള്ളുക." അത്രയും പറഞ്ഞ് അദ്ദേഹം മുനിക്കു മുന്നിൽ ചെന്നു നിന്നു. ധ്യാനവിലീനനായിരുന്നതുകൊണ്ട് പരമശിവൻ വന്നുനിൽക്കുന്നകാര്യം മാർക്കണ്ഡേയൻ അറിഞ്ഞില്ല. അപ്പോൾ ശിവൻ മുനിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ കയറി. അപ്പോൾ മാത്രമാണദ്ദേഹം പരമശിവന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം മനസ്സിലാക്കിയത്. അദ്ദേഹം പരമശിവനെയും പാർവ്വതിയേയും ഭഗവൽ മഹിമകൾ പാടി പൂജിച്ചു.

ഭഗവാൻ പരമശിവൻ പറഞ്ഞു: "ത്രിമൂർത്തികൾ- ബ്രാഹ്മാവും വിഷ്ണുവും ഞാനും- ഞങ്ങളുടെ ഭക്തൻമാർക്ക് വരമേകുന്നു. അതുകൊണ്ട് മാമുനേ എന്ത് വരമാണ് വേണ്ടതെന്നു പറഞ്ഞാലും. എല്ലാ ദേവതകളും ത്രിമൂർത്തികളായ ഞങ്ങളും, സദാ ശാന്തശീലരും അനാസക്തരും സകലജീവജാല സുഹൃത്തുക്കളും, ഞങ്ങളിൽ പരമഭക്തരും സമദൃഷ്ടികളും, ആരോടും വെറുപ്പില്ലാത്തവരുമായ നിങ്ങളെപ്പോലുള്ള മഹർഷിമാരെ നമസ്ക്കരിക്കുകയും ആരാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവർ ബ്രാഹ്മാവിഷ്ണു മഹേശ്വരൻമാരിൽ യാതൊരു വൈവിദ്ധ്യങ്ങളും ദർശിക്കുന്നില്ല. മാത്രമല്ല വിശ്വത്തിലെ യാതൊരു ജീവകൾതമ്മിലും അവർക്ക് വ്യത്യസ്ഥഭാവമില്ല. അതു കൊണ്ട് ഞങ്ങൾ അങ്ങയേപ്പോലുള്ള മാമുനിമാരെ ആരാധിക്കുന്നു. അങ്ങയേപ്പോലുള്ളവരെക്കുറിച്ച് കേൾക്കുന്നതുകൊണ്ടു തന്നെ കൊടുംപാപികൾ പോലും പവിത്രരാകുന്നു. അങ്ങയെക്കാണാനും അങ്ങയുടെകൂടെ കഴിയാനും സാധിക്കുന്നത് എത്ര മഹത്തരം."

മാർക്കണ്ഡേയൻ പറഞ്ഞു: "ഭഗവാനേ അങ്ങയുടെ മഹത്വത്തിന്റെയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും ആളം ആർക്കാണളക്കുവാനാവുക? അങ്ങയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ജനങ്ങൾക്ക് അനുകരിക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രം. ഭഗവാനേ, അവിടേയ്ക്ക് നമസ്ക്കാരം. എനിക്ക് ഒരു വരം മാത്രം മതി. എന്റെ ഹരിഭക്തിയും ഭക്തരിലും അങ്ങയിലും ഉള്ള ഭക്തിയും എന്നെന്നും വളരാനിടവരണം."

പരമശിവൻ പറഞ്ഞു: "തഥാസ്തു മഹാമുനേ. ഞാൻ മറ്റൊരു വരം കൂടി നൽകുന്നു. ഈമന്വന്തരം കഴിയുംവരെ അങ്ങയുടെ പ്രശസ്തി നിലനിൽക്കട്ടെ. ആരോഗ്യസൗഭാഗ്യവും മരണത്തിൽനിന്നുള്ള പ്രതിരോധവും അങ്ങേയ്ക്കുണ്ടാവും. അങ്ങേയ്ക്ക് ആത്മജ്ഞാനസാക്ഷാത്ക്കാരം ഉണ്ടാവട്ടെ. അങ്ങൊരു പുരാണം പഠിപ്പിക്കുകയും അത് അങ്ങയുടെ നാമധേയത്തിൽ അറിയപ്പെടുകയും ചെയ്യും."

അങ്ങിനെ മാർക്കണ്ഡേയൻ ഭഗവൽമായയുടെ മാസ്മരീകത അനുഭവിച്ചു. ഒരുപ്രളയം അതിജീവിച്ചു എന്ന തോന്നലുമുണ്ടായി. അദ്ദേഹം മഹായോഗിയായി ജീവിച്ച് ഒടുവിൽ പരമപദം പൂകി.

ശ്രീകൃഷ്ണ കൃഷ്ണ സഖ വൃഷ്ണ്യൃഷഭാവനിധ്രു -
ഗ്രാജന്യ വംശദഹനാനപവർഗ്ഗവീര്യ
ഗോവിന്ദ ഗോപവനിതാവ്രജഭൃത്യഗീത-
തീർത്ഥശ്രവ: ശ്രവണമംഗള പാഹി ഭൃത്യാൻ (12-11-25)

ശൗനകൻ പറഞ്ഞു:
അല്ലയോ സൂതാ: ദയവായി ഭഗവാൻെറ ശരീരം ഞങ്ങൾക്ക് ധ്യാനിക്കുന്നതിനായി വിവരിച്ചു തന്നാലും. അങ്ങിനെ ശരിയായ ഭാവത്തിൽ ഞങ്ങൾക്ക് ധ്യാനം നടത്താമല്ലോ.

സൂതൻ പറഞ്ഞു:
വിശ്വാണ്ഡം ഒൻപതു പ്രാഥമീകതത്വങ്ങൾ (പ്രകൃതി, മഹത്, സൂത്രം, അഹങ്കാരം, സൂക്ഷ്മ ധാതുക്കൾ). പതിനാറു പരിണിതരൂപങ്ങൾ (മനസ്, പത്തിന്ദ്രിയങ്ങൾ, അഞ്ച് സ്ഥൂലധാതുക്കൾ) എന്നിവ ചേർന്നുള്ളതാണെന്നാണ് ശാസ്ത്രമതം. ഇതിനെ നയിക്കുന്നത് വിശ്വപുരുഷനത്രെ. വിശ്വപുരുഷൻെറ അവയവങ്ങളോരോന്നും ദ്യോതിപ്പിക്കുന്നതും അവയിൽ അധിവസിക്കുന്നതുമായ ദേവതകളെപ്പറ്റി ഞാൻ നേരത്തെതന്നെ പറഞ്ഞു തന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ. ബോധമെന്ന ജീവനാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ മാറിലെ കൗസ്തുഭം. അതിൻെറ പ്രഭയാണ് ശ്രീവൽസം. ഗുണങ്ങൾ പൂമാലയാകുന്നു. വേദങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിൻെറ അരക്കെട്ടിൽ ചുറ്റിയ വസ്ത്രം. *ഓം* (അ, ഉ, മ) എന്നത് മൂന്നിഴകളുള്ള പൂണൂലത്രെ. സാംഖ്യവും യോഗവും കണ്ഠാഭരണങ്ങൾ. ബ്രഹ്മലോകമാണ് കിരീടം. അപ്രകടിതാവസ്ഥയാണ് സർപ്പമെത്ത. പത്മാസനം സത്വം. പ്രാണനാണ് വിശ്വപുരുഷൻെറ ഗദ. ശംഖ് ജലത്തെയും, ചക്രം അഗ്നിയെയും പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. ആകാശം വാളും, കാലം അസ്ത്രവുമാണ്. ആവനാഴി നിറയെ സകലജീവജാലങ്ങളുടെയും കർമ്മഫലങ്ങൾ. മനസ്സാണ് സാരഥി. സൂര്യപഥത്തിലുള്ള ഭഗവാനെ ആരാധിക്കുന്നതുമൂലം പൂജകൾ ഒന്നുകൊണ്ടുതന്നെ പാപങ്ങൾ ഇല്ലാതാവുന്നു.

ഭഗവാൻെറ കയ്യിലുള്ള താമരപ്പൂ ആറ് ലോകസ്വഭാവങ്ങളെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു. വൈകുണ്ഠം കുടയാണ്. തൻെറ വാഹനമായ ഗരുഡൻ വേദമാണ്. അദ്ദേഹം സ്വയം യജ്ഞമാണ്, ബലിയുടെ ആത്മസത്ത. തൻെറ സ്വശക്തിയാണ് ലക്ഷ്മി. വിശ്വസേനൻ, ഭഗവാൻെറ പ്രഥമസേവകനും പൂജാവിധികളും തന്ത്രങ്ങളുമത്രെ. ദിവ്യശക്തികൾ അവിടുത്തെ സേവകരാണ്. അദ്ദേഹം നാലുരൂപങ്ങളോടെയാണ് സങ്കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. വാസുദേവൻ, സംകർഷണൻ, പ്രദ്യുമ്നൻ, അനിരുദ്ധൻ- ഇവ യഥാക്രമം വിശ്വൻ, തൈജസൻ, പ്രാജ്ഞൻ, തുരീയൻ എന്നീ ബോധാവസ്ഥകളെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നു.

അദ്ദേഹത്തെ പലരീതിയിലും വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഒന്നു മാത്രം - ഭക്തൻെറ ആത്മസത്ത തന്നെ. പ്രഭാതകാലത്ത് ഭഗവദ്ഭക്തൻ ഈ ശ്ലോകം ഉരുവിടണം. "കൃഷ്ണാ, അർജ്ജുനസുഹൃത്തേ, വൃഷ്ണികളിൽ ഉത്തമനായുള്ളവനേ, ഗോവിന്ദാ, ദുഷ്ടരാജാക്കൻമാരെ നിഗ്രഹിച്ചവനേ, അനന്തശക്തിയുള്ളവനേ, ഗോപികമാരും മറ്റുള്ളവരും വാഴ്ത്തുന്ന മാഹാത്മ്യമേ, അവിടുത്തെ ഭക്തരെ സംരക്ഷിച്ചാലും." ഇതുമൂലം പരമപുരുഷനെ ഹൃദയത്തിൽ സാക്ഷാത്ക്കരിക്കാൻ ഭക്തനു സാധിക്കും.

ശൗനകൻ പറഞ്ഞു:
ശ്രീഹരിതന്നെയായ സൂര്യദേവനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞു തന്നാലും.

സൂതൻ പറഞ്ഞു:
ഭഗവാൻ ഹരിയുടെ അവതാരങ്ങളിലൊന്നാണെങ്കിലും മാമുനിമാർ പല വിധത്തിലാണ് സൂര്യനെ വിവരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഒന്നുതന്നെയെങ്കിലും, ശ്രീഹരിയെ കാലം, ആകാശം, കർമ്മം, കർമ്മി, ഉപകരണം, ക്രിയ, വേദം, ദ്രവ്യവസ്തുക്കളും കർമ്മഫലങ്ങളും എന്നിങ്ങിനെയെല്ലാം വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കാലമായി ഭഗവാൻ ഹരി സൂര്യദേവൻെറ രൂപത്തിൽ പന്ത്രണ്ടു സൂര്യരാശികളായി മാസാമാസം പന്ത്രണ്ടു സേവകവൃന്ദങ്ങളുടെ അകമ്പടിയോടെ ചുറ്റിസഞ്ചരിക്കുന്നു.

നമോ ധർമ്മായ മഹതേ നമ: കൃഷ്ണായ വേധസേ
ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ നമസ്കൃത്യ ധർമ്മാൻ വക്ഷ്യേ സനാതനാൻ (12-12-1)
ഏതദ്വ: കഥിതം വിപ്രാ വിഷ്ണോശ്ചരിതമദ്ഭുതം
ഭവദ്ഭിര്യദഹം പൃഷ്ടോ നരാണാം പുരുഷോചിതം (12-12-2)
അത്ര സങ്കീർത്തിത: സാക്ഷാത് സർവ്വപാപഹരോഹരി:
നാരായണോ ഋഷീകേശോ ഭഗവാൻ സാത്വതാം പതി: (12-12-3)
അത്ര ബ്രഹ്മ പരം ഗുഹ്യം ജഗത: പ്രഭവാപ്യയം
ജ്ഞാനം ച തദുപാഖ്യാനം പ്രോക്തം വിജ്ഞാന സംയുതം (12-12-4)
ഭക്തിയോഗ: സമാഖ്യാതോ വൈരാഗ്യം ച തദാശ്രയം
പാരീക്ഷിതമുപാഖ്യാനം നാരദാഖ്യാനമേവ ച. (12-12-5)

സൂതൻ പറഞ്ഞു:
ഞാൻ ധർമ്മത്തെ നമസ്ക്കരിക്കുന്നു. ഞാൻ കൃഷ്ണനെ നമസ്ക്കരിക്കുന്നു. ഞാൻ മഹാത്മാക്കളെ നമസ്ക്കരിക്കുന്നു. ഞാൻ നിങ്ങളോട് ഭഗവാൻ വിഷ്ണുവിൻെറ കഥ പറഞ്ഞുതന്നു. നിങ്ങൾ അഭ്യർത്ഥിച്ചിട്ടു പറഞ്ഞതാണെങ്കിലും അതുത്തമം തന്നെയായി. ഇതിൽ ഭഗവാൻെറ മഹിമയാണ് ഞാൻ വർണ്ണിച്ചത്. ഇതിൽ അനന്തസത്വത്തിനെയും അതിൻെറ വിജ്ഞാനത്തെയും പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. മാത്രമല്ലാ, നേരിട്ട് അതിനെ സാക്ഷാത്ക്കരിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റിയും വിവരണമുണ്ടല്ലോ. ഇതിൽ ഭക്തിയോഗത്തെപ്പറ്റിയും വൈരാഗ്യത്തെപ്പറ്റിയും പ്രതിപാദിച്ചു. നാം പരീക്ഷിത്തിൻെറ കഥയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ശാപത്തെപ്പറ്റിയും പറഞ്ഞു. വിദുരനും ഉദ്ധവനും തമ്മിലുള്ളതും വിദുരനും മൈത്രേയനും തമ്മിലുമുള്ള സംഭാഷണങ്ങൾ നാം കേട്ടു. ഇതിനെത്തുടർന്ന് സൃഷ്ടിയെപ്പറ്റിയും രൂപപരിണാമങ്ങളെപ്പറ്റിയും കാലത്തിനെപ്പറ്റിയും വിവരിച്ചു.

ഭഗവാൻ കപിലമുനിയായവതരിച്ചതിനെക്കുറിച്ചുള്ള പരിപൂർണ്ണ വിവരണം, കപിലമുനി തൻെറ അമ്മയായ ദേവഹൂതിക്കു നൽകിയ നിർദ്ദേശങ്ങൾ - ഇതിൽ അത്യുന്നതങ്ങളായ വിജ്ഞാനശകലങ്ങളുണ്ട്- എന്നിവ നാം മനസ്സിലാക്കി. ഭഗവാൻെറ മറ്റ് അവതാരങ്ങളെക്കുറിച്ചും പിന്നീട് വിശദീകരിച്ചു. അജാമിളൻെറ കഥ, ദക്ഷനെയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ പെൺകുട്ടികളെയും പറ്റി, അവരിൽ നിന്ന് പലേതരം ജീവികൾ ഉത്ഭവിച്ച തിനെപ്പറ്റി, എല്ലാം വിശദമായി പറയുകയുണ്ടായി. പലേ രാജകുലങ്ങളെപ്പറ്റിയും, മന്വന്തരങ്ങളെപ്പറ്റിയും, സൂര്യവംശത്തെപ്പറ്റിയും, ചന്ദ്രവംശത്തെപ്പറ്റിയും, സംക്ഷിപ്തമായി വിവരിച്ചു. ഭഗവാൻ കൃഷ്ണനായിപ്പിറന്നത് ചന്ദ്രവംശത്തിലാണല്ലോ.

ഭഗവാൻ കൃഷ്ണൻെറ ബാല്യകാലലീലകൾ നിങ്ങൾ കേട്ടു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഇഹലോകദിവ്യവാസ ത്തിനിടയ്ക്കു ചെയ്ത അത്യത്ഭുതമഹത്കൃത്യങ്ങളും നിങ്ങൾക്കായി പറഞ്ഞുതന്നു. അദ്ദേഹം വെറുമൊരുലീലയെന്ന മട്ടിൽ ഭൂലോകത്തിലെ ദുഷ്ടരെ വകവരുത്തിയതെങ്ങിനെയെന്നും നിങ്ങൾക്കറിയാം. മാത്രമല്ലാ ആരെല്ലാം ആ ഭഗവാനെ പ്രേമംകൊണ്ടോ, ഭക്തികൊണ്ടോ, പേടികൊണ്ടോ, വെറുപ്പുകൊണ്ടോ സദാ സ്മരിച്ചുവോ അവർക്കെല്ലാം സായൂജ്യപദം ലഭിച്ചകഥകളും പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. സ്വയം തൻെറ ഗോത്രത്തിന് നാശം വരുത്താനിടയാക്കിയ കഥയും ഉദ്ധവനോട് അത്യുന്നത ജ്ഞാനോപദേശം നൽകിയതും ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞതുമായ കാര്യങ്ങൾ ഞാൻ വിവരിക്കുകയുണ്ടായി. അവസാനമായി പരീക്ഷിത്ത് രാജാവ് എങ്ങിനെയാണ് സ്വശരീരമുപേക്ഷിച്ച് പരമപദം പൂകിയതെന്നും നിങ്ങൾ കേട്ടു.

ആരൊരുവൻ "ഹരയേനമ:" എന്ന് അറിയാതെപോലും ജപിച്ചുവെന്നാൽ അയാൾക്ക് മോക്ഷം ലഭിക്കും. ഇഹലോകത്തിൽ നമുക്ക് ചെയ്യാൻ കൊള്ളാവുന്ന ഏകജോലി ഭഗവൽകഥാകഥനവും മഹിമാകീർത്തനവും മാത്രമത്രേ. നിങ്ങൾ എല്ലാവരും ഭഗവാനിൽ പരമഭക്തിയുള്ളവരാകയാൽ അനുഗ്രഹീതരത്രെ. നിങ്ങൾക്ക് ഈ പരമഭാഗവതപുരാണം പറഞ്ഞു തരാനവസരം കിട്ടിയതിൽ ഞാനും വളരെ അനുഗ്രഹീതനാണ്. ഈ പുരാണം കേൾക്കുകയോ വായിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നയാളുടെ പാപങ്ങളെല്ലാം ക്ഷണനേരം കൊണ്ട് ഇല്ലാതാവുന്നതാണ്.

യം ബ്രഹ്മാ വരുണേന്ദ്രരുദ്രമരുത: സ്തുന്വന്തി ദിവ്യൈ: സ്തവൈര്‍
വ്വേദൈ: സാംഗപദക്രമോപനിഷദൈര്‍ഗായന്തി യംസാമഗാ:
ധ്യാനാവസ്ഥിതതദ്ഗതേന മനസാ പശ്യന്തി യം യോഗിനോ
യസ്യാന്തം നവിദു: സുരാസുരഗണാ ദേവായ തസ്മൈ നമ: (12-13-1)
പൃഷ്ഠേ ഭ്രാമ്യദമന്ദമന്ദരഗിരിഗ്രാവാഗ്രകണ്ഡൂയനാ -
ന്നിദ്രാലോ: കമഠാകൃതേര്‍ഭഗവത: ശ്വാസാനിലാ: പാന്തുവ:
യത്സംസ്കാരകലാനുവര്‍ത്തനവശാദ്വേലാനിഭേനാംഭസാം
യാതായാതമതന്ദ്രിതം ജലനിധേര്‍ന്നാദ്യാപി വിശ്രാമ്യതി (12-13-2)
നാമസങ്കീര്‍ത്തനം യസ്യ സര്‍വ്വപാപപ്രണാശനം
പ്രണാമോ ദു:ഖശമനസ്തം നമാമി ഹരിം പരം (12-13-23)

സൂതന്‍ തുടര്‍ന്നു:
വരുണന്‍, ഇന്ദ്രന്‍, രുദ്രന്‍, വായുദേവന്‍ തുടങ്ങിയവരെല്ലാം ദിവ്യസങ്കീര്‍ത്തനങ്ങളാല്‍ വാഴ്ത്തുന്ന ഭഗവാന് നമസ്ക്കാരം. സങ്കീര്‍ത്തനകര്‍ത്താക്കള്‍ വേദങ്ങളായി വാഴ്ത്തുന്നതും, നിതാന്തധ്യാനത്താല്‍ ഹൃദയം ഭഗവാനിലുറച്ച യോഗിവര്യന്‍മാര്‍ സങ്കല്‍പ്പിക്കുന്നതും, എന്നാല്‍ ദേവന്‍മാര്‍ക്കും അസുരന്‍മാര്‍ക്കുമൊന്നും അളക്കാനാവാത്തതുമായ ആ ഭഗവാനായിക്കൊണ്ട് നമസ്ക്കാരം. ദിവ്യനായ ആമയുടെ രൂപത്തിലവതരിച്ച് പുറത്തുള്ള മന്ദരപര്‍വ്വതത്താല്‍ ഉരസപ്പെട്ടതു കൊണ്ട് ഉറക്കംതൂങ്ങി മൃദുവായി ശ്വാസോഛ്വാസം നടത്തിയ ഭഗവാന്‍റെ ശ്വാസോഛ്വാസം നിങ്ങള്‍ക്ക് സംരക്ഷയേകട്ടെ. അവയെത്ര മഹത്തരം! അവയാണല്ലോ സമുദ്രങ്ങളില്‍ അലയുണ്ടാക്കുന്നത്. തിരമാലകള്‍ ഇന്നും സമുദ്രങ്ങളില്‍ അലയടിച്ചു കൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു.

ആകെ പതിനെട്ടുപുരാണങ്ങളുണ്ടെന്ന് നിങ്ങള്‍ കേട്ടു. അവയെല്ലാം ചേര്‍ന്ന് നാനൂറായിരം ഈരടികളുണ്ട്. അതില്‍ ഭാഗവതപുരാണത്തില്‍ മാത്രം പതിനെണ്ണായിരം ഈരടികളാണുള്ളത്.

ഭാഗവതപുരാണം ഭഗവാന്‍ സ്വയം ബ്രഹ്മാവിനു പറഞ്ഞു കൊടുത്തു. അതുകൊണ്ട് ഇതിന് ഭാഗവതം എന്നു പേരു വന്നു - ഭഗവാനെക്കുറിച്ചുള്ള പുസ്തകം. മാത്രമല്ല, ഈ പുസ്തകം മുഴുവനും ഭഗവാനെക്കുറിച്ചും അവിടുത്തെ മഹിമകളെക്കുറിച്ചുമാണ്. ഉപനിഷത്തുക്കളുടെ സാരസത്ത ഇതിലുണ്ട്. ഇതിലെ പ്രതിപാദവിഷയം അനന്തമജ്ഞാതമവര്‍ണ്ണനീയമായ ബ്രഹ്മമത്രെ. ആരൊരുവന്‍ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്‍റെ ഒരു പ്രതി ഭാദ്രപദമാസത്തിലെ പൗര്‍ണ്ണമിയില്‍ മറ്റുള്ളവര്‍ക്ക് നല്‍കുന്നുവോ, അയാള്‍ പരമലക്ഷ്യത്തിലെത്തിച്ചേരുന്നു. മറ്റുപുരാണങ്ങള്‍ക്ക് തിളക്കമുണ്ടാവുന്നത് ഭാഗവതം കേള്‍ക്കുംവരെ മാത്രമേയുള്ളു. ഗംഗയാണല്ലോ നദികളില്‍ ഉത്തമം. ഭഗവാന്‍ വിഷ്ണുവാണ് ഭഗവദവതാരങ്ങളില്‍ അഗ്രഗണ്യം. പരമശിവനാണ് ഭഗവല്‍ഭക്തരിലത്യുത്തമന്‍. ഭാഗവതമാണ് പുരാണങ്ങളില്‍ അതിശ്രേഷ്ഠം. ഇത് വിഷ്ണുഭക്തര്‍ക്കും, താപസന്‍മാരില്‍ ഏറ്റവും ഉയര്‍ന്നവര്‍ക്കും പ്രിയമത്രെ. ആരൊരുവന്‍ ഇത് വായിക്കുന്നുവോ, കേള്‍ക്കുന്നുവോ, ധ്യാനിക്കുന്നുവോ, അയാള്‍ മോക്ഷപദം പ്രാപിക്കും. ഭഗവാന്‍ കൃഷ്ണനു നമസ്ക്കാരം. ശ്രീവ്യാസനു നമസ്ക്കാരം. ശുകമുനിക്കും പരീക്ഷിത്ത് രാജാവിനും നമസ്ക്കാരം. ഭഗവാന്‍ ഹരിക്ക് നമോവാകം. ആരുടെ നാമജപം ഒരുവന്‍റെ പാപങ്ങളും ദു:ഖങ്ങളും അകറ്റുന്നുവോ, ആ ഭഗവാനായ ശ്രീഹരിക്ക് നമസ്ക്കാരം.

ഓം നമോ നാരായണായ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ഓം തത് സത്.
ഹരിശ്രീ ഗണപതയേ നമ:
അവിഘ്നമസ്തു.
ഓം നമ: ശിവായ.

ഓം